

PRODIGIA
MORTEM DOMINI
 COMITATA, UTI ADMIRATIONE DIGNA,
 ITA CONSIDERATIONE NECESSARIA,
 IPSA DIE PARASCEVES
 LOCO HORISQUE CONSVETIS
 A QVIBUSDAM SUPERIORUM CURIARUM AUDITORIBUS
 ACTU ORATORIO

*PIE EXPOSITUM IRI
 INDICUNT:*

AC UT ACTUM HUNC SOLENNEM
 PROCERES REIPUBLICÆ THORUNENSIS,
 ALIIQVE LITERARUM FAUTORES, SUIIS TITULIS DEBITE
 SUSPICIENDI, GRATIOSA SUA PRÆSENTIA ILLUSTRARE,
 CONATIBUSQVE JUVENTUTIS SCHOLASTICÆ
 PIIS APPLAUDERE DIGNENTUR,
 EA, QVA PAR EST, HUMANITATE EXPETUNT,
 GYMNASII THORUNENSIS
 RECTOR, PROFESSORES ET VISITATORES.

THORUNII,
 EX OFFICINA NOBILISS. SENATUS ET GYMNASII,
 A. M. DCCV.

Vodsi Judæi, qui arcanorum cœlestium participes divinis legibus vivere, mysteria gentibus abscondita soli interpretari, & venturum in carnem Messiam primi amplecti sibi videbantur, Scripturas solertius scrutati, & signa tanta, quanta nemo ipsis fatentibus præter Christum facere poterat, debitâ æstimatione mensi fuissent; neutiq̃am salutis suæ auctorem tam protervè reprobrassent, nec atrocissimorum criminum accusatum capitis damnassent, nec à moribundo signa requisivissent plura. Omnium enim, quæ Salvatorem mundi pro immundis agere & pati oportebat: quæ typis, umbris, sacrificiis, ceremoniisq̃ve ante Mosen, sub Mose, post Mosen præfigurata, & certissimis Prophetarum oraculis prædicta, ipse Christus complementum erat exactissimum. Omnia illa, quæ obscurius quondam intellexerat, & spe suspensa crediderat pia antiquitas, clariùs apparebant Judæis salutem suam videntibus, quam paraverat DEUS in oculis omnium populorum; lumen detegendum gentibus & gloriam populi sui Israël. Cui enim aptius æquiparari poterat Semen illud fœmininum, cui insidiaturus erat serpens calcaneo, quàm Christo Mariæ filio? Cui Melchisedecus Sacerdos Altissimi offerens victimas DEO, quàm Christo, seipsum Sacrificium justitiæ Patri offerenti? Cui Josephus falsis criminibus impetitus & à fratribus venditus, quàm Christo à Judæis accusato & à discipulo vendito, atq̃ve perfidiæ osculo prodito? Cui Agnus Paschalis sine macula & labe mactatus atq̃ve immolatus, quàm Christo immuni ab omni macula peccati? Cui serpens æneus à Mose in deserto exaltatus in salutem aspicientium, quàm Christo ligno crucis affixo, in spem vitæ æternæ omnibus in eum credentibus? Cui Jonas in ventre ceti triduum incorruptus latens, quàm Christo triduum in sepulchro moranti? Cui vitulus extra castra immolatus, quàm Christo extra Solymam occiso? Poterant sanè Judæi facta tot typorum ad Christum congruâ & dextrâ applicatione intelligere, qualis venturus esset Messias: attamen ne dubio locus aliquis relinqueretur, voluit insuper vaticiniis Prophetarum sat multis eos pleniùs informari divina sapientia: quibus Servatorem non opibus abundantem, multitudine armorum stipatum, imperio gravem; sed pauperem, mitem, humilem, patientem & morti tradendum docuit. His etenim verbis Michæas Messias Solymam ingressuri apparatus descripsit: *Ecce Rex tuus veniet tibi justus & Servator, ipse pauper & ascendens super asinum, & super pullum filium asinæ.* Patientem & placabilem descripsit Esaias: *Non clamabit, neq̃ve audietur vox ejus foris, calamus scilicet latronem, non conteret, linum fumigans, i. e. fumigantes odio & crudelitate Judæos, non exstingvet.* Idem clariùs Eundem flagris cæsum, sputo deturpatum, pugnis percussum & despiciatissimum ob oculos posuit, dicens: *Non est ei species & decor. Vidimus eum, & non erat aspectus, & desideravimus eum, despectum & novissimum virorum, virum dolorum & scientem infirmitatem: & quasi absconditus vultus ejus & despectus, unde nec reputavimus eum. Verè langviores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit, & nos putavimus Eum quasi leprosum & percussum à DEO & humiliatum. Ipse autem vulneratus est ob iniquitates*

nostras, attritus est propter scelera nostra: disciplina pacis super Eum, & li-
vore ejus sanati sumus. Oblatus est, quia ipse voluit, & non aperuit os suum.
De Phariseorum consilio, sacrificio, cruce & morte venturi Messiae sic locu-
tus est Jeremias: Tu autem Domine, demonstrasti mihi & cognovi, tu autem
ostendisti mihi studia eorum, & ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad
victimam, & non cognovi, quia cogitaverunt super me consilia, dicentes: mit-
tamus lignum in panem ejus, & eruamus Eum de terra viventium, & no-
men ejus non memoretur amplius. Item: Vidisti Domine omnem furorem eo-
rum adversus me tota die, sessionem & surrectionem eorum vidi. Prædixit
Oseas fugam Jesuli in Ægyptum: Ex Ægypto vocavi filium meum. Præ-
dixit Zacharias Christum derelictum iri à Discipulis suis: Percutiam Pastorem,
& dispergentur oves gregis. Prædixit Propheta regius perjurium & execra-
tionem Petri: Longè fecisti notos meos à me, posuerunt me abominationem sibi.
Prædixit Zacharias Messiam triginta argenteis venditum, illisqve agrum ad
sepulturam pauperum emptum iri: Et acceperunt triginta argenteos, precium
appreciati, quem appreciaverunt ex filiis Israel, & dederunt in agrum figuli.
Dixit Moses: Maledictus omnis, qui pendet in ligno. Pependit Christus in
ligno, maledictus pro peccatoribus. Dixit Esaias: Cum iniquus deputatus
est. Pependit Christus medius inter iniquos. Dederunt, inquit David, in
escam meam fel, & in siti potaverunt me aceto: porrectum est pendenti in
cruce acetum. Tandem nec sepulturæ tempus & modum, finemqve Pas-
sionis Dominicæ tacuerunt Prophætæ vaticinantes: Lapsa est in lacum vita
mea, & posuerunt lapidem super me. Non derelinques animam meam in in-
ferno, nec sines Sanctum tuum videre corruptionem. A conspectu iniquitatis
ablatus est justus, & erit in pace locus ejus. Sepultus est Christus, & lapide
clausum monumentum sub vesperam, qui Sabbatho requievit, dieqve tertia
gloriosè resurrexit. Atqve sic typi omnes & figuræ legis, nec non tota va-
ticipiorum nubes in Christo clarissimè se explicaverunt: adhuc tamen Judæi
aures habebant ad audiendum, & non audiebant; oculos ad videndum, & non
videbant; cor ad intelligendum, & non intelligebant. Audiverant Judæi
ex Christo, dum inter ipsos versaretur, verba vitæ, non tamen in animum
admiserunt: Viderant ejus opera admiranda per totam Judæam, quæ uni-
versam superabant naturam, non tamen credebant. Ultima ergo, eaqve
longè celeberrima omnipotentia suæ signa amore populi sui sub discessum
suum ex hac vita edere voluit, mutato quasi universo naturæ ordine; ut vel
exinde gentes cum Dionysio Areopagita suspicarentur, aut DEUM naturæ
pati, aut mundi machinam laborare, atqve Judæi adhuc increduli in tanto te-
stium veritatis numero crederent venisse Messiam verum in hunc mundum,
Eumqve jam passum, crucifixum ac mortuum, ut peccatores salvos faceret.
Dum enim Servator optimus in profundissimæ exinanitionis statu constitutus
consummatis omnibus, quibus salutem humani generis operatus fuerat, in-
clinato capite animam ageret, & unâ cum Herode Rege Annas Pontifex
maximus, Principes Sacerdotum, Magistratus templi & Seniores morte cru-
cifixi miserabili admodum læti de victoria gloriarentur; repente nova majoris
ma-

mali facies in oculis eorum erat, undique periculis à natura ad fumendas de parricidis pœnas armata existentibus. Nam Sol sentiens innoxii supplicium, non sustinuit esse Spectator, sed obducens caligine faciem suam simul universam terram tenebris involvit. Velò templi in partes scissò detectum est gentibus Sacarium. Nutante undique terrâ summa imis misceri visa. Repròbratò ab ædificantibus lapide angulari preciosò, dum homines nati ad misericordiam lapidescerent, saxa præter omnem consuetudinem fracta dissilierunt. Apertis majorum monumentis Sancti ad tam triste spectaculum videndum aperuerunt oculos, & vivi hominum societati sunt redditi, qui multò jam ante viderant corruptionem. Qvalia verò & qvanta illa Prodigia fuerint, cultioris ingenii Juvenes quidam Orationibus propriâ industriâ elaboratis, cras DEO auxiliante publicè pro gloria Crucifixi exponent tali ordine:

JOHANNES FRIDERICUS THOMAS, Thorun.

Salutato perhumaniter Auditorio & argumentis Actus præmemoratis, reliquis de iis verba facturis benevolentiam exorabit.

HENRICUS PROCHNAU, Thorun.

Recensitâ brevitate concinnâ Passionis Dominicæ historiâ Commilitones suos ad enarranda & celebranda Prodigia invitabit.

SAMUEL BRZESSENEJON, Lisnensis,

Ecclipsin solarem super universam terram patiente Domino observatam hyperphysicam fuisse docebit.

GEORGIUS HENRICHSDORFF, Thorun.

Velum templi fissum in duas partes à summo usque ad imum considerabit.

JOHANNES GEORGIUS ZOERNER, Thorun.

Stupendum mortalibus terræ motum admi ratur, eumque maximè prodigiosum fuisse, adstruet.

EPHRAIM OLOFF, Thorun.

Indagatâ lapidum naturâ & varietate petras in monte Golgathæo & alibi virtute morientis Christi fissas esse asseret.

GEORGIUS HENRICUS CZIMMERMANN, Thorun

Aperta monumenta & corpora Sanctorum ex iis egressa fuisse certa testimonia & præludia, Christum morientem esse mortis mortem, ac certò futuram omnium mortuorum resurrectionem.

GODOFREDUS WEISS, Thorun.

Habitâ gratiarum actione Auditoribus Feras Paschales faustas apprecabitur.